

LAURA INGALLS WILDER

Het kleine huis aan de rivier

met tekeningen van Garth Williams

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

INHOUD

Aan de rivier

De deur in de grond	11
Het huis in de grond	17
Riet en lissen	24
Diep water	27
Een vreemd dier	31
Een krans van rozen	37
Een os op het dak	42
De stromijt	47
Sprinkhaanweer	53
De koeien in het hooi	57
Op hol	61
De kerstpaarden	66
Een vrolijk kerstfeest	71
Hoog water	76
De voetbrug	79
Het mooie huis	83
Verhuizen	90
De kreeft	94
De visval	99
Naar school	103
Nellie Oleson	112
De visite in de stad	117
Op visite buiten	123
Naar de kerk	128
De glinsterende wolk	137

Sprinkhaaneieren	146
Regen	150
De brief	157
Thuiskomst	159
Naar de stad	167
De verrassing	170
De sprinkhanentrek	179
De vuurbollen	184
De streepjes op de lei	189
Alleen thuis	193
Winter op de prairie	200
De lange sneeuwstorm	203
De dag van de spelletjes	212
De derde dag	217
De vierde dag	218
Kerstavond	226

De grote hoeve

Schooldag	231
Wintermiddag	239
Winteravond	249
Verrassing	255
Jarig	262
Het ijshuis	272
Zaterdagavond	278
Zondag	284
De kalveren	291
Jaarwende	299
Voorjaar	306

De blikslager 314
Een vreemde hond 319
Schapen scheren 327
Nachtvorst 333
Onafhankelijkheidsdag 339
Zomer 349
Alleen thuis 357
Vroege oogst 372
Late oogst 379
Feest 386
Najaar 400
De schoenmaker 406
De kleine bobslee 415
Dorsen 419
Kerstmis 423
Hout halen 433
De portefeuille 442
Almanzo 453

Aan de rivier

DE DEUR IN DE GROND

Het flauwe wagenspoor over de prairie liep niet verder en pa bracht de paarden tot stilstand.

Toen de wagenwielen niet meer draaiden, ging Jack in de schaduw ertussen liggen. Zijn buik gleed in het gras en hij strekte zijn voorpoten. Zijn neus paste in het holletje van bont. Alles aan hem was in rust, behalve zijn oren.

Dagenlang had Jack onder de wagen gelopen. Hij had geleerd om te rusten zodra de wagen stilstond.

In de wagen sprongen Laura en Mary overeind. Hun benen waren moe van het stilzitten.

‘Hier moet het zijn,’ zei pa. ‘Het is vanaf het huis van Nelson ruim een halve kilometer de rivier op. We hebben ruim een halve kilometer gereden en daar is de rivier.’

Laura zag geen rivier, alleen een grasberm en daarachter een rij toppen van wilgen die wuifden in de lichte wind. Verder stond overal het golvende prairiegras tot aan de rechte lijn van de horizon.

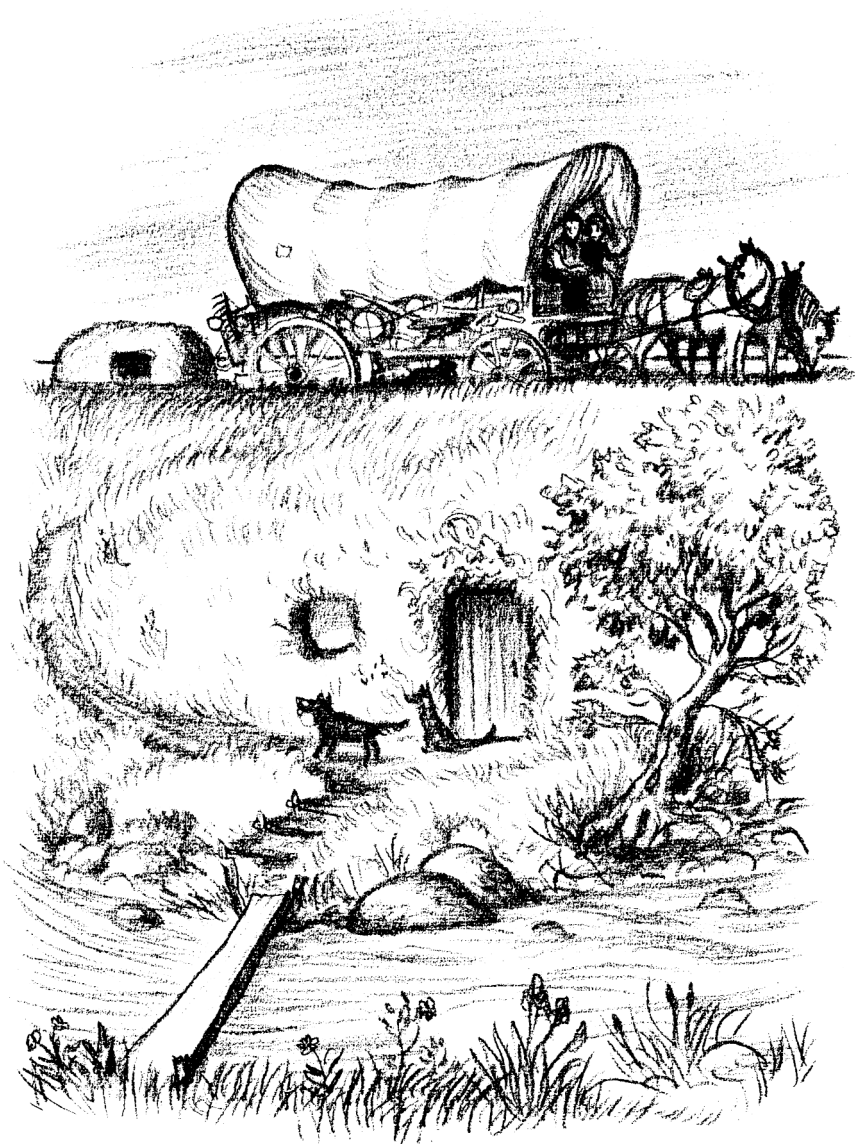
‘Dat lijkt wel een soort stal daar,’ zei pa, die om de rand van het wagenzeil keek. ‘Maar waar is het huis?’

Opeens schrok Laura. Er stond een man naast de paarden. Eerst was er niemand en toen stond die man er. Zijn haar was witblond, zijn ronde gezicht was zo rood als dat van een indiaan, en zijn ogen waren zo licht van kleur dat ze niet echt leken. Jack gromde.

‘Stil, Jack,’ zei pa. Hij vroeg de man: ‘Bent u meneer Hanson?’

‘Ja,’ zei de man.

Pa sprak langzaam en duidelijk. ‘Ik heb gehoord dat u naar

het westen wilt. Wilt u verkopen?’

De man keek eerst naar de wagen en daarna naar de paarden Pet en Patty. Na een poosje zei hij opnieuw: ‘Ja.’

Pa klom van de wagen en ma zei: ‘Jullie mogen wel even gaan rondlopen, meisjes. Ik weet dat jullie moe zijn van het stilzitten.’

Jack kwam overeind toen Laura langs het wagenwiel omlaag klom, maar hij moest onder de wagen blijven tot pa zei dat hij weg mocht. Hij keek Laura na, die een paadje afholde dat daar liep.

Het pad liep door kort gras naar de bermrand. In de diepte glinsterde de kabbelende rivier in de zonneschijn. De wilgen stonden aan de overkant van het water.

Van de bermrand ging het pad met een bocht naar beneden over de grazige oever die als een muur oprees.

Laura liep voorzichtig omlaag. De helling achter haar werd hoger en hoger, tot ze de wagen niet meer kon zien. Alleen de hoge hemel was boven haar en in de diepte murmelde het water. Laura deed een stap en nog een stap. Het pad kwam bij een vlakke open plek, boog af en liep met een paar treden omlaag naar de rivier. Toen zag Laura de deur.

De deur stond loodrecht in de met gras begroeide oeverhelling in de bocht van het pad. Hij zag eruit als een deur van een huis, maar wat erachter verscholen lag, zat in de grond. De deur was dicht.

Er lagen twee grote honden voor, die lelijk keken. Toen ze Laura zagen, kwamen ze langzaam overeind.

Laura holde snel het pad op, naar de veilige wagen. Daar stond Mary en Laura fluisterde haar toe: ‘Er is een deur in de grond en twee grote honden...’ Ze keek om. De twee honden kwamen eraan.

Een diep gegrom van Jack kwam onder de wagen vandaan. Hij liet de honden grimmig zijn tanden zien.

‘Zijn dat uw honden?’ vroeg pa aan meneer Hanson. Meneer Hanson draaide zich om en zei iets dat Laura niet verstond. Maar de honden begrepen het. Achter elkaar slopen ze over de rand van de berm uit het gezicht.

Pa en meneer Hanson liepen langzaam naar de stal. De stal was klein en hij was niet van stammen gemaakt. Er groeide gras op de wanden en het dak was bedekt met lang gras dat wuifde in de wind.

Laura en Mary bleven dicht bij de wagen, waar Jack was. Ze keken naar het wuivende prairiegras en de wiegende, gele bloemen. Vogels stegen op, vlogen rond en daalden neer in het gras. De hemel was een hoog gewelf waarvan de rand aan de verre einder precies op de ronde aarde paste.

Toen pa en meneer Hanson terugkwamen, hoorden ze pa zeggen: ‘Afgesproken, Hanson. We gaan morgen naar de stad en maken de papieren in orde. Vannacht kamperen we hier.’

‘Ja, ja!’ zei meneer Hanson.

Pa hielp Mary en Laura de wagen in en reed de prairie op. Hij vertelde ma dat hij Pet en Patty geruild had voor het land van meneer Hanson. Hij had Langoor, het muildiertje, en het wagenzeil geruild voor de oogst en de ossen van meneer Hanson.

Pa spande Pet en Patty uit en bracht ze naar de rivier om te drinken. Hij legde ze vast en hielp daarna ma om alles voor de nacht in orde te maken.

Laura was stil. Ze had geen zin om te spelen en geen honger toen ze bij het kampvuur gingen zitten om te eten.

‘De laatste nacht buiten,’ zei pa. ‘Morgen wonen we weer ergens. Het huis zit in de rivieroever, Caroline.’

‘O, Charles!’ zei ma. ‘Een uitgegraven huis? Daar hebben we nog nooit in hoeven wonen.’

‘Ik denk dat het er heel schoon zal zijn,’ zei pa. ‘Noren zijn

schone mensen. Het moet er warm zijn in de winter en de winter komt al gauw.'

'Ja, het is prettig om onder dak te zijn voor er sneeuw valt,' gaf ma toe.

'Het hoeft maar tot ik de eerste tarwe geoogst heb,' zei pa. 'Daarna krijg jij een mooi huis en ik krijg paarden en misschien wel een rijtuig. Dit is prachtig tarweland, Caroline! Vruchtbaar, vlak land, zonder lastige bomen of keien. Ik begrijp niet waarom Hanson zo'n kleine akker heeft gezaaid. Het moet droog geweest zijn, of Hanson is geen boer; zijn tarwe is zo schraal en dun.'

Aan de andere kant van het vuur graasden Pet, Patty en Langoor. Ze haptten het gras af met korte, scherpe rukjes en stonden dan te kauwen. Ze keken in het donker naar de lage sterren en zwaaiden vredig met hun staart. Ze wisten niet dat ze verkocht waren.

Laura was een groot meisje van zeven jaar. Ze was te groot om te huilen. Maar ze kon het niet laten om te vragen: 'Pa, moest u hem echt Pet en Patty geven?'

Pa trok haar dicht naar zich toe in een koesterende omhelzing. 'Kijk, halfmaatje,' zei pa. 'Pet en Patty houden van reizen. Het zijn kleine indiaanse pony's en de ploeg is te zwaar voor ze. Ze zullen veel gelukkiger zijn als ze naar het westen mogen reizen. Je wilt toch niet dat ze zich hier doodwerken voor de ploeg? Pet en Patty blijven op de weg, en met die zware ossen kan ik een geweldige akker scheuren en klaarmaken voor het volgend voorjaar, voor de tarwe. Een flinke tarweoogst zal meer geld opbrengen dan we ooit gehad hebben, Laura. Dan krijgen we paarden en nieuwe jurken en alles wat je maar wilt.'

Laura zei niets. Ze voelde zich opgewekter met pa's arm om zich heen, maar ze wilde niets liever dan Pet en Patty houden, en Langoor, het veulen.

HET HUIS IN DE GROND

Vroeg in de ochtend hielp pa meneer Hanson om de wagenbogen en het zeil op de wagen van meneer Hanson te zetten. Daarna droegen ze alles uit het huis in de grond de oeverrand op en pakten het in de huifkar.

Meneer Hanson bood aan om alles uit pa's wagen naar het huis in de grond te helpen verhuizen, maar ma zei: 'Nee Charles, we gaan erin als jij terugkomt.'

Nu spande pa Pet en Patty voor de wagen van meneer Hanson. Hij bond Langoor erachter en reed met meneer Hanson naar de stad.

Laura zag Pet, Patty en Langoor vertrekken. Haar ogen prikten en haar keel deed pijn. Pet en Patty rekten hun hals, en hun manen en staart golfd en in de wind. Ze gingen vrolijk weg; ze wisten niet dat ze nooit terug zouden komen.

De rivier murmelde in de diepte tussen de wilgen, en de zachte wind liet de grashalmen boven op de oeverrand golven. De zon scheen en rondom de wagen lag de heldere, wijde ruimte te wachten.

Allereerst werd Jack losgemaakt van het wagenwiel. De twee honden van meneer Hanson waren weg en Jack kon naar harte-lust rondlopen. Hij was zo blij dat hij tegen Laura opsprong om haar gezicht te likken, waardoor ze met een plof kwam te zitten. Daarna holde hij het pad af en Laura rende achter hem aan.

Ma tilde Carrie op en zei: 'Kom, Mary. We gaan het huis in de grond bekijken.'

Jack was als eerste bij de deur. Die stond open. Hij keek naar binnen en toen wachtte hij op Laura.

De deur in de grazige oeverwal was omringd door groene ranken die vol bloemen zaten. De rode, blauwe, purperen, roze-rode, witte en gestreepte bloemen hadden hun kelken wijdopen, alsof ze een loflied op de morgen zongen. Het waren dagbloemen.

Laura liep onder die zingende bloemen door het huis in de grond binnen. Er was één kamer die helemaal wit was. De aarden wanden waren gladgemaakt en gewit. De aarden vloer was effen en hard. Toen ma en Mary in de deuropening kwamen staan, werd het er schemerig. Er was een kleine raamopening naast de deur met geolied papier ervoor. Maar de wand was zo dik dat het licht niet naar binnen viel.

Die buitenwand was van zoden gemaakt. Meneer Hanson

had zijn huis uitgegraven. Daarna had hij lange graszoden gesneden en die boven op elkaar gelegd voor de buitenwand. Het was een stevige, dikke wand waar geen spleetje in zat. Er kon geen kou doorheen.

Ma was blij. 'Het is klein, maar het is schoon en aardig.' Toen keek ze omhoog naar de zoldering en zei: 'Meisjes, kijk eens!'

De zoldering was gemaakt van wilgentakken waarvan de twijgen in elkaar waren gevlochten, maar hier en daar kwam het hooi, dat eroverheen gespreid was, te voorschijn.

'Nou!' zei ma.

Ze liepen allemaal het pad op en gingen op het dak van het huis staan. Niemand had kunnen vermoeden dat het een dak was. Er groeide gras bovenop en dat golfde in de wind, net als al het andere gras langs de rivieroever.

'Grote goedheid,' zei ma. 'Je kunt over dit huis heen lopen zonder te merken dat het er is.'

Maar Laura ontdekte iets. Ze bukte zich, duwde het gras met haar handen uit elkaar en riep: 'Ik heb het gat van de kachelpijp gevonden! Kijk, Mary!'

Ma en Mary kwamen kijken, Carrie boog naar voren op ma's arm en keek, en Jack drong zich tussen hen in en keek. Ze konden tot in de witgekalkte kamer onder het gras kijken.

Ze bleven kijken tot ma zei: 'We zullen het huis schoonvegen en naar binnen brengen wat we kunnen vóór pa terugkomt. Halen jullie de wateremmers, Mary en Laura.'

Mary droeg de grote emmer, Laura de kleine en ze liepen het pad weer af. Jack holde vooruit en ging bij de deur zitten.

Ma vond in een hoek een bezem van wilgentenen en veegde voorzichtig de wanden schoon. Mary lette op dat Carrie niet in de rivier viel, en Laura pakte de kleine emmer en ging water halen.

Ze wipte de treden af tot ze bij een bruggetje over het water kwam. De brug was één brede plank. Hij liep naar een wilg aan de overkant.

De smalle bladeren van de hoge wilgen stonden te trillen tegen de lucht en kleine wilgen groeiden er in groepjes omheen. Overal beschaduwden ze de koele, kale grond. Daaroverheen liep het pad naar een kleine bron, waar koud, helder water in een kleine poel liep en afvloeide naar de rivier.

Laura vulde het emmertje en liep terug over de zonnige voetbrug, en de treden op. Ze liep af en aan met de kleine emmer en leegde hem in de grote emmer die op een bank in de deuropening was gezet.

Toen hielp ze haar moeder alles uit de wagen te halen wat ze dragen konden. Ze hadden bijna alles naar het huis in de grond verhuisd, toen pa met veel gerammel het pad afkwam. Hij droeg een kleine ijzeren kachel en twee stukken kachelpijp.

‘Pff!’ zei hij, toen hij ze neerzette. ‘Ik ben blij dat ik dit maar vijf kilometer hoefde te dragen. Stel je voor! De stad is maar vijf kilometer hiervandaan. Net een mooie wandeling. Hanson is op weg naar het westen, en het huis en het land zijn van ons. Hoe vind je het, Caroline?’

‘Prettig,’ zei ma. ‘Maar ik weet niet wat ik met de bedden aan moet. Ik leg ze liever niet op de vloer.’

‘Wat is daar op tegen?’ vroeg pa. ‘We hebben wel vaker op de grond geslapen.’

‘Dat was wat anders,’ zei ma. ‘Ik hou er niet van om in een huis op de grond te slapen.’

‘Nou, dat is gauw geregeld,’ zei pa. ‘Ik zal wat wilgentakken snijden om er de bedden voor vannacht op te leggen. Morgen zal ik wat rechte wilgenstaken halen en een paar bedden maken.’ Hij pakte zijn bijl en ging fluitend op pad, over het dak van

het huis heen en langs de helling aan de andere kant omlaag naar de rivier. Daar lag een klein dal waar overal langs het water wilgen stonden.

Laura holde hem achterna. 'Mag ik helpen, pa?' vroeg ze hijgend. 'Ik kan helpen dragen.'

'Dat kun je zeker,' zei pa en hij keek met glinsterende ogen op haar neer. 'Een hulpje is prettig als je een zwaar karwei moet doen.'

Pa zei vaak dat hij niet wist wat hij zonder Laura zou moeten beginnen. Ze had hem geholpen met het maken van de deur voor het houten huis in het indianengebied. Nu hielp ze hem de bebladerde wilgentakken te dragen en die uit te spreiden in het huis in de grond. Daarna ging ze met hem naar de stal.

De vier wanden van de stal waren van zoden gemaakt en het dak was van wilgentakken en hooi, met zoden eroverheen. Het dak was zo laag dat pa zijn hoofd stootte als hij rechtop stond. Er was een voerbak van wilgentakken, en er stonden twee ossen. De ene os was groot en grijs, met korte horens en zachte ogen. De andere was kleiner, met scherpe, lange horens en felle ogen. Hij was helemaal glanzend roodbruin.

'Hallo, Slim,' zei pa tegen hem. 'En hoe is het met jou, Piet, oude jongen?' vroeg hij de grote os, terwijl hij hem een zacht klopje gaf. 'Blijf uit de weg, Laura, tot we weten hoe ze zich gedragen. Ze moeten mee om te drinken.' Hij deed touwen om hun horens en leidde ze de stal uit.

Ze volgden hem kalm de helling af naar een pad dat tussen groen riet naar de vlakke rivieroever liep. Laura kwam langzaam achter ze aan. Hun poten waren lomp en hun grote hoeven waren in het midden gespleten. Hun neus was breed en slijmerig.

Laura bleef buiten de stal toen pa ze aan de voerbak vastbond. Ze liep met hem naar het huis in de grond.

‘Pa,’ vroeg ze met een klein stemmetje, ‘wilden Pet en Patty echt naar het westen?’

‘Ja, Laura,’ zei pa.

‘O, pa,’ zei ze en haar stem trilde een beetje, ‘ik geloof niet dat ik erg van ossen hou.’

Pa nam haar hand en koesterde die in zijn grote hand. ‘We moeten er het beste van maken, Laura, en niet mopperen. Wat je doen moet, kun je het beste opgewekt doen. En later krijgen we wel weer paarden.’

‘Wanneer, pa?’ vroeg ze en hij zei: ‘Als we onze eerste tarwe-oogst binnen hebben.’

Toen gingen ze het huis in de grond binnen. Ma was opgewekt, Mary en Carrie waren al gewassen en gekamd en alles was netjes. De bedden waren opgemaakt op de wilgentakken en het avondeten was klaar.

Na het eten gingen ze op het pad voor de deur zitten. Pa en ma hadden kisten om op te zitten. Carrie nestelde zich lekker slaperig in ma's schoot, en Mary en Laura zaten op het harde pad, met hun benen over de rand van de berm. Jack draaide drie rondjes en ging met zijn kop tegen Laura's knie liggen.

Ze zaten stil over de rivier en de wilgen te kijken hoe de zon in het westen, ver weg over de prairie, daalde. Eindelijk zuchtte ma diep. ‘Het is allemaal zo kalm en vredig,’ zei ze. ‘Vannacht huilen er geen wolven of indianen. Ik weet niet hoe lang het geleden is dat ik mij zo veilig en op mijn gemak heb gevoeld.’

Pa antwoordde langzaam: ‘Ja, het is hier veilig genoeg. Hier kan niets gebeuren.’

De vredige kleuren omvatten de hele hemelrand. De wilgen zuchtten en het water babbelde in de schemer. Het land was donkergrijs, de hemel lichtgrijs en de sterren kwamen te voorschijn.

‘Het is bedtijd,’ zei ma. ‘En dat is tenminste wat nieuws. We hebben nog nooit in een huis in de grond geslapen.’ Ze lachte en pa lachte zachtjes mee.

Laura lag in bed en luisterde naar het babbelende water en de fluisterende wilgen. Ze had liever buiten geslapen, zelfs al hoorde ze wolven, dan zo veilig in dit huis dat in de grond uitgegraven was.